

Asia: VN/27266/2024

Lausuntopyyntö pankkipalvelulainsäädännön arviointia koskevasta työryhmämietinnöstä

Lausunnonantajan lausunto

1. Huomionne yrityksen ja yhteisön perusmaksutiliä koskevista ehdotuksista

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua peruspankkipalveluiden kehittämistä koskevasta mietinnöstä. Suhtaudumme myönteisesti valtiovarainministeriön työryhmämietinnössä esitettyihin ehdotuksiin. Ehdotukset voisivat helpottaa yritysten toimintaa ja perustamista sekä sujuvoittaa maahanmuuttajien asettautumista Suomeen.

Työryhmän ehdotus toteuttaa Orpon hallituksen hallitusohjelmassa sekä hallituksen kevään 2025 puoliväliriihessä tehtyä linjausta, jonka tavoitteena on turvata yritysten ja yhdistysten peruspankkipalveluiden saatavuus sekä sujuvoittaa maahanmuuton kokonaisprosessia, johon kuuluu pankkitilin avaaminen.

Teknologiateollisuuden yritykset rekrytoivat vuosittain merkittävän määrän kansainvälisiä osaajia Suomeen joko suoraan tai henkilöstöyritysten tuella. Osaavan työvoiman saatavuus on keskeinen kasvun ja investointien edellytys. Kansainvälisten osaajien sujuva asettautuminen Suomeen on siten yksilöiden ja yritysten lisäksi kansantalouden etu. Kuten esityksen nykytilan arvioinnissa todetaan, pankkipalveluiden saatavuus on tunnistettu yhdeksi Suomen houkuttelevuuden esteeksi työn perässä muuttaville.

Pankkipalveluiden saatavuus on käytännössä yksi ensimmäisistä ja kriittisimmistä vaiheista Suomeen saapuvan työntekijän arjen käynnistämisessä. Ilman toimivaa maksutiliä ja vahvaa sähköistä tunnistautumista palkka-, asumis-, viranomais- ja sopimusasiat viivästyvät. Tästä näkökulmasta mietinnön ehdotukset ovat työvoiman saatavuuden ja Suomen houkuttelevuuden kannalta merkittäviä ja kannatettavia. Teknologiateollisuus ry pitää tärkeänä, että Suomessa vähennetään pankkikohtaista vaihtelua, selkeytetään asiakkaan oikeuksia ja varmistetaan palveluiden tosiasiallinen saatavuus.

Teknologiateollisuus ry pitää kannatettavina mietinnössä esitettyjä täsmennyksiä yritysten ja yhteisöjen oikeuksiin perusmaksutiliin liittyen. Peruspankkipalveluiden hyvä saatavuus on tärkeä yritystoiminnan aloittamisen ja harjoittamisen kannalta. Nykyisin etenkin pienet ja keski suuret yritykset, startup-yritykset sekä Suomeen sijoittuvat ulkomaiset yritykset kohtaavat tarpeettomia haasteita pankkitilin avaamisessa.

2. Huomionne asiakaspalvelua koskevista ehdotuksista

Kansainvälisten osaajien sujuvan asettautumisprosessin näkökulmasta olisi tärkeää, että pankkitilin avaaminen kuten muutkin viranomaispalvelut voisivat käynnistyä jo ennen kuin ihminen saapuu Suomeen tai vähintään viivytyksettä heti saapumisen jälkeen. Muussa tapauksessa koko viranomaisasioinnin ketju saattaa tukkeutua, kun pitää odottaa yhden viranomaisen tai pankin ratkaisua ennen kuin voi edetä polulla seuraavaan asiointipisteeseen.

Teknologiateollisuus kannattaa ehdotuksia, joilla vahvistetaan pankin velvollisuutta neuvoa asiakasta ja pyytää hakemuksen täydentämistä ennen kielteistä päätöstä. Tärkeää olisi myös huolehtia, että pankkien ohjeistukset ja asiakaspalvelu olisi saatavilla kattavasti suomen ja ruotsin kielten lisäksi myös englanniksi. Selkeä ja monikielinen ohjeistus ei ole vain asiakkaan turva, vaan sujuvoittaisi potentiaalisesti myös pankkien itsensä työtä, kun epäselvyyksistä johtuva asiointi sekä yksittäisten tapausten käsittelyyn kuluva työmäärä vähenisi. Pidämme esitettyä viiden pankkipäivän takarajaa yhteydenottoihin vastaamiselle erittäin hyvänä ehdotuksena. Pankkien asiakaspalvelun kehittäminen vähentää osaltaan epävarmuutta ja väärinymmärryksiä sekä tukee sujuvaa asettautumista Suomeen. Myös pankkihenkilöstön osaamisen vahvistaminen maahantulon lupaprosesseista parantaisi tilannetta.

3. Huomionne muista esityksen yhteydessä arvioiduista aiheista (esim. yhdenvertaisuus, raportointi, jatkoselvittettävät aihekokonaisuudet)

Jatkovalmistelussa olisi tärkeää selvittää, miten pankkipalveluihin pääsyä voitaisiin edelleen sujuvoittaa heidän kohdallaan, joilla ei vielä ole vahvaa sähköistä tunnistautumisvälinettä. Olemme yhdessä muiden toimijoiden kanssa ehdottaneet vuonna 2024, että pankkiasiakkuuden avaamisen pullonkaulana olevasta konttorivierailusta ja fyysisestä asiakkaan tunnistamisesta tulisi päästä eroon. Sen sijaan asiakkaan tunnistus voitaisiin tehdä etänä esimerkiksi ketjuttamalla tunnistustieto aiemmista viranomaiskäynneistä ja esimerkiksi rajamuodollisuuksien yhteydessä tehtyä, kansalliseen passiin ja muihin dokumentteihin perustuvaa tunnistamista voitaisiin siten hyödyntää muidenkin viranomaisten sekä pankkien kanssa asioitaessa. Maahanmuuttajan osoitteen rekisteröinti pankkeja varten saataisiin nopeasti DVV:stä. Ehdotuksemme julkaisun pysyvä osoite:
<https://www.hel.fi/static/helsinki/liitteet/tyoperaisen-maahanmuuton-sujuvoittaminen.pdf>

Seuranta ja raportointi

Teknologiateollisuus pitää myönteisenä, että perusmaksutilien avaamista ja epäämistä koskevaa raportointia ja dokumentointia vahvistetaan. Tilastollinen seuranta ja valvonnan työkalujen

kehittäminen ovat tärkeitä pankkikohtaisten erojen tunnistamiseksi ja yhdenvertaisuuden varmistamiseksi. Tämä lisää järjestelmän läpinäkyvyyttä.

4. Halutessanne voitte jättää tähän muita huomioita

-

Hiidenvuori Eero
Teknologiateollisuus ry